

Sygn. akt IX Ua 13/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 lipca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

Wydział IX Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący : SSO Iwona Nowak

Sędziowie: SSO Maria Konieczna /spr/

SSO Barbara Kubasińska- Malcher

Protokolant: st. sekretarz sądowy Dagmara Mazurkiewicz

przy udziale ./.

po rozpoznaniu w dniu 17 lipca 2014r. w Rybniku

sprawy **A. F.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o jednorazowe odszkodowanie

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Rejonowego w Rybniku Wydziału V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 14 marca 2014 r. sygn. akt V U 363/13

1. oddala apelację,

2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na rzecz ubezpieczonego kwotę 60,00 zł (sześćdziesiąt złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego za II instancję.

Sędzia: Przewodniczący: Sędzia:

SSO Maria Konieczna SSO Iwona Nowak SSO Barbara Kubasińska-Malcher

Sygn. akt IX Ua 13/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 01.08.2013 r. ZUS Oddział w R. odmówił ubezpieczonemu **A. F. (F.)** prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy z dnia 03.12.2012 r.

W uzasadnieniu wskazał, iż uznaje zdarzenie z powołanej daty za wypadek przy pracy jednak odmawia prawa do świadczenia, gdy z informacji zakładu pracy wynika, że ubezpieczony przyczynił się do zaistnienia wypadku, bo obsługiwał wózek widłowy bez wymaganego uprawnienia i wyskakiwał z kabiny w czasie jego ruchu czym rażąco naruszył przepisy dotyczące ochrony życia i zdrowia. Podniósł, iż podstawę decyzji stanowi przepis art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 30.10.2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy...

W odwołaniu od decyzji ubezpieczony A. F. wniósł o jej zmianę i przyznanie prawa do świadczenia wskazując, iż naruszenie przez ubezpieczonego przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia nie było bezpośrednią przyczyną wypadku, mógł się ewentualnie przyczynić do zdarzenia, gdy wyskakiwał z wózka już w momencie jego przewracania się, a nie w czasie jazdy, a nadto, iż samo zdarzenie nie było spowodowane przez ubezpieczonego umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa oraz, iż ubezpieczony wykonywał polecenie służbowe.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS Oddział w R. wniósł o jego oddalenie podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji i zaznaczając, iż w protokole wypadku stwierdzono, że przyczyną wypadku była obsługa wózka widłowego przez ubezpieczonego bez wymaganego upoważnienia oraz wyskoczenie przez niego z kabiny wózka w czasie jego ruchu.

Wyrokiem z dnia 14.03.2014 r. Sąd Rejonowy w Rybniku Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych:

w pkt. 1 zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do jednorazowego odszkodowania w związku ze stałym uszczerbkiem na zdrowiu, którego doznał w wyniku powoływanego wypadku przy pracy, w wysokości 2.816 zł odpowiadającej 4 %,

w pkt. 2 zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na rzecz ubezpieczonego kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu Sąd podał, iż ustalił i zważył co następuje.

Ubezpieczony zatrudniony jest w (...) SA Oddział KWK (...) na stanowisku starszego ślusarza.

W dniu 03.12.2012 r. ubezpieczony uległ wypadkowi przy pracy, który został stwierdzony protokołem ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy.

Tego dnia podczas podziału pracy sztygar oddziałowy wyznaczył dwuosobowy zespół pracowników w tym jednego jako przodowego i ubezpieczonego do wykonania ściśle określonej pracy. Przodowy wydał ubezpieczonemu polecenie aby przywiózł wozem ciężar potrzebny do wykonania zleconej próby. Ubezpieczony nie mając upoważnienia do obsługi wózków widłowych pojechał tym wózkiem, który przy wykonywaniu czynności stracił stabilność i przewrócił się. Ratując się przed przygnieciem ubezpieczony wyskoczył z wózka doznając urazu lewej ręki.

W protokole wypadku jako przyczyny wypadku wskazano: utratę stabilności i przewrócenie się wózka widłowego podczas wykonywanych czynności, wyskakiwanie ubezpieczonego z kabiny wózka widłowego w czasie jego ruchu, obsługę wózka widłowego przez ubezpieczonego bez wymaganego upoważnienia.

W wyniku wypadku ubezpieczony doznał złamań w obrębie śródreża lewego, wieloodłamowych w obrębie palca IV ręki lewej, amputacji palca V ręki lewej. U ubezpieczonego rozpoznano stan po amputacji j.w, po złamaniu j.w w obrębie śródreża lewego leczony operacyjnie, ze zrostem opóźnionym w przebiegu leczenia i skrótem kości śródreża, mierne ograniczenie funkcji palca IV. Ubezpieczony w następstwie urazu doznanego w wypadku przy pracy odniósł uszczerbek na zdrowiu o charakterze stałym, którego wysokość wynosi 4 % w rozumieniu Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18.12.2002 r. w sprawie zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu.

Zaskarżoną decyzją z dnia 01.08.2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił ubezpieczonemu prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu doznanego wypadku.

Taki stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy w szczególności o akta organu rentowego i opinię powołanego biegłego sądowego, której dał w pełni wiarę jako sporządzonej w sposób fachowy, jednoznaczny i wnikliwy.

Roszczenie jest zasadne w rozumieniu art. 3 ust. 1 w zw. z art. 6 ust. 1 pkt. 4, art. 11 ust. 1 i art. 12.ust. 1 ustawy z dnia 30.10.2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, które to przepisy regulują pojęcie wypadku przy pracy i przewidują jednorazowe odszkodowanie dla ubezpieczonych, którzy doznali stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w następstwie wypadku przy pracy.

Jest zasadne, gdy bezspornym w sprawie było, że zdarzenie z dnia 03.12.2012 r., któremu uległ ubezpieczony było wypadkiem przy pracy, czego organ rentowy nie negował i gdy w okolicznościach sprawy nie można uznać, że zachodziły przesłanki z art. 21 ust. 1 powołanej powyżej ustawy wypadkowej wyłączające prawo do świadczenia, bo postępowanie dowodowe wykluczyło by wyłączną przyczyną wypadku było rażące naruszenie przez ubezpieczonego podstawowych przepisów bhp dotyczących ochrony życia i zdrowia, bo prowadzenie wózka widłowego przez ubezpieczonego bez wymaganych uprawnień nie było wyłączną i bezpośrednią przyczyną wypadku przy pracy, gdyż taką przyczynę stanowiło przewrócenie się wózka wskutek utraty stabilności, a nadto ubezpieczony prowadził wózek na polecenie służbowe wydane mu przez bezpośredniego przełożonego, co wyklucza przypisanie mu rażącego niedbalstwa (tym bardziej winy umyślnej)w sytuacji braku uprawnień do obsługi wózka widłowego i ubezpieczony swoim zachowaniem zapobiegł poważniejszym skutkom zdarzenia poprzez wyskakiwanie z kabiny w czasie ruchu wózka, gdy musiał się wydostać z tej kabiny, bo wózek utracił równowagę.

Zajmując takie stanowisko Sąd z mocy art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję jak w wyroku, o kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc w zw. z § 12 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 461 t.j.) w sprawie opłat za czynności adwokackie...

Apelację od wyroku wniósł Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. zaskarżając go w całości i zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego art. 3 ust. 1 i art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 30.10.2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy.... poprzez niewłaściwą interpretację i przyjęcie, że przyczyną wypadku nie było naruszenie przez ubezpieczonego przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia spowodowane przez niego wskutek rażącego niedbalstwa.

Zarzucając j.w apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania albo o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu apelacji apelujący wskazał, iż do wypadku doszło na skutek rażącego niedbalstwa ubezpieczonego, który podjął się czynności obsługi wózka widłowego do czego nie miał uprawnień, gdy zadanie jakie miał wykonać było zadaniem skomplikowanym przy użyciu dużych ciężarów w sytuacji jego wykonywania na zamrzniętym i ośnieżonym podłożu. Ubezpieczony nie przewidywał możliwości dojścia do wypadku chociaż mógł i powinien był przewidzieć albo też taką możliwość przewidywał lecz bezpodstawnie uznał, że wypadku uniknie. Ubezpieczony nie miał prawa podejmować się wykonania tego rodzaju czynności. Nasilenie winy ubezpieczonego było tak duże, że graniczyło z winą umyślną.

W takiej sytuacji zastosowanie winien znaleźć art. 21 powoływanej ustawy wypadkowej.

Sąd I instancji skupił się na bezpośredniej przyczynie uszkodzenia kończyny ubezpieczonego za którą uznał przewrócenie się wózka widłowego, gdy istotnym jest z czyjej winy doszło do tegoż przewrócenia się.

W odpowiedzi na apelacjęubezpieczony wniósł o oddalenie apelacji i o zasądzenie na jego rzecz od apelującego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych podnosząc, iż zarzuty apelacji są bezzasadne, nie

zasługują na uwzględnienie, gdy Sąd Rejonowy w sposób wnikliwy i prawidłowy przeprowadził postępowanie dowodowe i na jego podstawie ustalił w sposób nie budzący wątpliwości, iż zaskarżona decyzja winna zostać zmieniona.

Ubezpieczony podkreślił, iż zgodnie z ugruntowanym orzecnictwem sądowym nie każde naruszenie przez pracownika przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia, ale tylko udowodnione pracownikowi i stanowiące wyłączną przyczynę wypadku, może być podstawą pozbawienia pracownika świadczeń z ustawy wypadkowej. Pracownik musi znać przepisy, które narusza, bo brak ich znajomości wyłącza możliwość pozbawienia go świadczeń j.w.

Ubezpieczony podkreślił również, iż brak uprawnień ubezpieczonego do prowadzenia wózka widłowego nie był bezpośrednią przyczyną wypadku, gdy taką przyczyną była utrata jego stabilności a w konsekwencji jego wywrócenie się, gdy ubezpieczony wyskakiwał z wózka już w momencie przewracania się a nie w czasie jego jazdy.

Wreszcie ubezpieczony podkreślił, iż jego zachowanie w żaden sposób nie stanowiło rażącego lekceważenia przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia i to w sposób jaskrawo odbiegający od norm bezpiecznego postępowania, gdy tylko takie zachowanie mogłoby go pozbawić świadczeń z ustawy wypadkowej, wskazując na taki pogląd zawarty w powołanym wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach.

Rozpoznając apelację Sąd Okręgowy zważył co następuje.

Sąd nie dopatrył się podstaw faktycznych i prawnych uzasadniających zarzuty apelacji.

Sąd I instancji przeprowadził bowiem w sprawie właściwe postępowanie dowodowe dla wyjaśnienia istoty sporu, generalnie w granicach zakreślonych wnioskami dowodowymi ubezpieczonego i z urzędu, gdy organ rentowy nie składał żadnych wniosków dowodowych w sprawie.

Sąd ten w oparciu o zebrany materiał dowodowy dokonał zasadniczo prawidłowych ustaleń stanu faktycznego i prawidłowej oceny tegoż stanu w rozumieniu obowiązujących uregulowań prawnych powołanych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Sąd ten również zasadniczo prawidłowo i wyczerpująco uzasadnił wyrok.

Ustalenia i argumentację Sądu I instancji tut. Sąd w pełni podzielił i przyjął za własne.

Zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy wypadkowej świadczenia z ubezpieczenia wypadkowego nie przysługują ubezpieczonemu, gdy wyłączną przyczyną wypadku przy pracy było udowodnione naruszenie przez ubezpieczonego przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia spowodowane przez niego umyślnie lub skutek rażącego niedbalstwa.

Z literalnego brzmienia powołanego powyżej uregulowania jednoznacznie wynika, iż dla jego zastosowania niezbędnym jest ustalenie danego zachowania się jako wyłącznej przyczyny wypadku.

Przystąpienie ubezpieczonego do pracy bez posiadanych uprawnień mogłoby stanowić jedynie współprzyczynę wypadku, gdy ubezpieczony został wyznaczony do dwuosobowego zespołu pracowników do wykonania określonej pracy przez sztygara oddziałowego i następnie otrzymał polecenie przodowego, które to osoby zobowiązane były brać pod uwagę uprawnienia ubezpieczonego do wykonywania przydzielonej mu, ściśle określonej pracy, zobowiązane były brać pod uwagę zagrożenia z nią związane.

Dla zastosowania sankcji powołanego powyżej uregulowania niezbędnym jest również aby wyłączną przyczynę wypadku stanowiło udowodnione naruszenie przepisów jak w tym uregulowaniu.

Organ rentowy w żaden sposób nie udowodnił takiego naruszenia, nie powołał w sprawie na tę okoliczność żadnych wniosków dowodowych.

Brak jest podstaw do przyjęcia, nie zostało udowodnione, że przewrócenie się wózka widłowego było wynikiem wyłącznie prowadzenia go przez ubezpieczonego bez posiadanych uprawnień, jak to zdaje się podnosić organ rentowy w apelacji, gdy w protokole wypadku wykazano jako jego przyczynę między innymi utratę stabilności i przewrócenie się wózka widłowego.

Wreszcie dla zastosowania sankcji powołanego powyżej uregulowania niezbędnym jest aby naruszenie przepisów jak w tym uregulowaniu spowodowane było umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa.

W sprawie niewątpliwie nie można uznać zachowania się ubezpieczonego jako umyślnego naruszenia wskazanych przepisów. Inaczej nie można przypisać zachowaniu się ubezpieczonego winy umyślnej, gdy taka postać winy oznacza świadome działanie lub zaniechanie w celu wyrządzenia szkody, objęta jest zamiarem, co nie zachodzi, nie zostało udowodnione w niniejszym postępowaniu w odniesieniu do zachowania się ubezpieczonego.

Nie można też zachowaniu się ubezpieczonego przypisać cechy rażącego niedbalstwa tj. uznać, iż jego zachowanie się odbiegało w sposób rażący od reguł, których przestrzegania można by od niego wymagać, oczekiwać i dalej uznać, iż ubezpieczony mógł i powinien przewidzieć grożące mu niebezpieczeństwo w sytuacji wyznaczenia ubezpieczonego do wykonania ściśle określonej pracy przez sztygara oddziałowego i otrzymanego polecenia od przodowego o czym była już mowa powyżej.

Zajmując takie stanowisko Sąd uznał apelację za polemikę z prawidłowym rozstrzygnięciem Sądu I instancji i z mocy art. 385 kpc w pkt. 1 wyroku oddalił apelację jako bezzasadną, zaś w pkt. 2 wyroku z mocy art. 13 ust. 1 pkt. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie... orzekł o zwrocie kosztów zastępstwa procesowego na rzecz ubezpieczonego za II instancję.

Sędzia: Przewodniczący: Sędzia:

SSO Maria Konieczna SSO Iwona Nowak SSO Barbara Kubasińska-Malcher